

Άγιος Βασίλης - Ένας «πατροπαράδοτος», μεταλλαγμένος άγιος

Κατ' αρχάς, θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε κάποια πράγματα...

Η φιγούρα του ευτραφούς και συμπαθή Άγιου Βασίλη με τα δώρα, τα πλούσια λευκά γένια, την κόκκινη στολή με τον σκούφο, είναι μια καθαρά αμερικάνικη επινόηση.

Θα πουν αμέσως πολλοί, «ναι, το ξέρουμε, η εικόνα αυτή δημιουργήθηκε στα πλαίσια μιας διαφήμισης της Coca-Cola, το 1931».

Βασικά, δεν είναι ακριβώς έτσι. Όντως η κλασική εικόνα του Άι Βασίλη, που όλοι γνωρίζουμε σήμερα, έγινε διάσημη απ' την Coca-Cola, αλλά δεν την πρωτοδημιούργησε αυτή.

Τα «πρωτεία» φαίνεται ν' ανήκουν στην, επίσης αμερικανική εταιρεία, White Rock Beverages, η οποία χρησιμοποίησε την εικόνα αυτή, σε μια διαφήμιση μεταλλικού νερού, το 1915. Μαρτυρούνται δε, και παλαιότερες αναφορές, σύμφωνα με τις οποίες, η συγκεκριμένη εικόνα κοσμούσε ευχετήριες κάρτες, αλλά και σε στήλες εφημερίδων, από τα τέλη του 19ου στην Αμερική.

Φυσικά, λίγα Ελληνόπουλα γνωρίζουν (αλλά κι ενήλικες), ότι ο συμπαθής γέροντας με τα δώρα, που γιορτάζουν ως Άγιο Βασίλη, είναι στην πραγματικότητα, ο Άγιος Νικόλαος για τους καθολικούς. Στην πορεία, οι ξένοι πρόσθεσαν και κάποια άλλα στοιχεία στην εικόνα και την λατρεία του Αγίου Νικολάου (Άη Βασίλη για τους ελληνορθόδοξους), όπως σάκο με δώρα, έλκηθρο με τάρανδους,

χριστουγεννιάτικο δέντρο κ.α.

Κάπου εδώ, φαίνεται να τα μπερδεύουν οι Έλληνες, οι οποίοι άρχισαν να γνωρίζουν τον «Άγιο της Coca-Cola», αρχικά μέσα από τις ευχετήριες επιστολές που ελάμβαναν από Έλληνες του εξωτερικού, κατά κύριον λόγο μετανάστες. Έτσι βλέπουμε να συνυπάρχουν στοιχεία, όπως το καραβάκι που παραπέμπει στον Άγιο Νικόλαο, των «προστάτη» των ναυτικών και η βασιλόπιτα που παραπέμπει στον Μέγα Βασίλειο, επισκόπου Καισαρείας της Καππαδοκίας, ο οποίος (όπως και ο Άγιος Νικόλαος) ήταν «πετσί και κόκκαλο», μελαχροινός, ενώ, συν τοις άλλοις, δεν ήταν καθόλου γέροντας, καθώς πέθανε και σε σχετικά μικρή ηλικία (50 ετών).

Ο Μέγας Βασίλειος, ο οποίος θεωρείται και μέγας φιλόανθρωπος (ίδρυσε κοινωφελή ιδρύματα), φαίνεται να είναι, άθελά του, «υπεύθυνος» και για το σημερινό έθιμο της «βασιλόπιτας». Έχει φτάσει μέχρι τις μέρες μας, ο απλοϊκός μύθος, ότι ο Μέγας Βασίλειος έβαζε σε πίτες νομίσματα και μοίραζε τα κομμάτια στους φτωχούς.

Η ιστορία όμως, δεν είναι ακριβώς αυτή. Σύμφωνα με την παράδοση, οι κάτοικοι της περιοχής, προκειμένου να αποφύγουν την βαριά φορολογία από τον Ρωμαίο διοικητή, έδωσαν όλα τα τιμαλφή τους στον Μέγα Βασίλειο για να τα γλυτώσουν. Όταν ο κίνδυνος πέρασε και τα τιμαλφή έπρεπε να επιστραφούν, ο Μέγας Βασίλειος φαίνεται πως βρισκόταν μπροστά σε ένα σοβαρό πρόβλημα: Δεν είχε καταγράψει, ποιος του είχε δώσει τι.

Μπροστά σ' αυτό το αδιέξοδο, αποφάσισε να δώσει μια «σολομώντεια λύση» και μάλλον μεσοβέζικη. Έφτιαξε μεγάλες πίτες, μέσα στις οποίες έβαλε και τα τιμαλφή που του είχαν εμπιστευθεί και κατόπιν μοίρασε τα κομμάτια στους κατοίκους. Έτσι λοιπόν, όποιος ήταν τυχερός, όλο και κάτι θα έπαιρνε πίσω, έστω και μ' αυτόν τον τρόπο.

Όλα αυτά όμως την σήμερον ημέρα, ελάχιστη σημασία έχουν, καθώς ο Άγιος Βασίλης, εκτός από αγαπημένο άγιο των παιδιών, αποτελεί και αγαπημένο άγιο των εμπόρων. Τι σημασία έχει λοιπόν η αλήθεια, μπροστά στην γοητεία του χρήματος, αλλά και το παραμύθι που ζουν τα παιδιά;

Καλές γιορτές... ☐

<http://diagoras.wordpress.com>

ΑΓΑΠΗΤΑ ΜΟΥ ΠΑΙΔΙΑ

Κάποια μέρα θα μάθετε την αλήθεια
για τον Άγιο Βασίλη.

Εκείνη τη μέρα θυμηθείτε
όσα σας έχουν πει και για το Χριστό.